

Kerk verbindt zich met LHBT-gemeenschap

Wielie Elhorst predikant in Amsterdam met speciale opdracht

Wielie Elhorst is vanuit de Protestantse Kerk Amsterdam predikant voor de LHBT-gemeenschap. In zijn functie zet hij zich in voor de sociale acceptatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders (LHBT's). Jarenlang werkte hij als vrijwilliger en organiseerde onder meer de Gay Pride Kerkdienst. 'Ik heb respect voor de kerk die zich nu met dit predikantschap expliciet verbindt aan de LHBT-gemeenschap. Dat is tamelijk uniek in de geschiedenis.'

Yfke Nawijn

Het verhaal van zijn werk is tegelijk het persoonlijke verhaal van Elhorst, die opgroeide binnen het Leger des Heils. 'Toen ik heilssoldaat werd, ben ik gelijk in de pen geklommen. Ik sprak mijn zorg uit over de positie van lesbiennes en homo's. Dat was in 1989. Sindsdien ben ik onderdeel van wat we nu de christelijke LHBT-beweging is. Toen al ervoer ik: dat ik homo ben heeft iets te betekenen. Ik ben best een vrome jongen en ben die ervaring als een roeping gaan voelen. Het predikantschap is daar nu de ultieme uitdrukking van. Twee passies zijn daarin samengekomen. Mijn hart klopt net zo hard voor LHBT's als voor de kerk.'

Seksuele diversiteit

Het predikantschap is verbonden aan drie projecten vanuit vijf christelijke LHBT-organisaties. 'Het eerste is een project waarbij we de zichtbaarheid van christelijke LHBT's in reformatorische en evangelicale kring proberen te vergroten. In het tweede proberen we christelijke scholen te ondersteunen bij het ontwikkelen van visie en beleid als het gaat over seksuele diversiteit en in het bijzonder homoseksualiteit. En het derde is een project waarbij we de zichtbaarheid en acceptatie van gelovige

transgenders in kerken en christelijke geloofsgemeenschappen proberen te bevorderen.' Elhorst krijgt steun van een collega-projectmanager en veel vrijwilligers.

Met huid en haar

Voor Elhorst is het belangrijk dat hij dit werk kan doen als predikant. 'Hiermee heeft de Protestantse Kerk van Amsterdam zich met huid en haar verbonden aan de LHBT-community en alles wat daar speelt. Daarmee erkent de kerk niet alleen de plek van LHBT's in de kerk, maar zegt ook: 'jullie thema's zijn onze thema's'. Dat is de nieuwe stap die de kerk met mij als LHBT-predikant zet. Dat is meer dan 'jullie mogen erbij horen'. Het is: 'jullie maken verschil uit in onze gemeenschap, zonder jullie is de gemeenschap van de kerk niet compleet'. Daarbij is het de kerntaak van de kerk om op te komen voor gelijkwaardigheid, vindt Elhorst: 'Kerken moeten als eerste laten zien dat ze de deur voor iedereen openzetten, dat ze achter alle initiatieven staan die de gelijkwaardigheid van mensen proberen te ondersteunen. Het liefst zonder voorbehoud en onvoorwaardelijk.' Zo'n initiatief ontstond bijvoorbeeld in het najaar van 2016. In Amsterdam-West werd een anti-homo-flyer verspreid die vanuit de drie grote godsdiensten argumenten aanvoerde om homoseksualiteit te bestrijden. 'De liberale synagoge, de moskee, christelijke LHBT's en islamitische LHBT's, maar ook het Amsterdam Dance Event hebben op initiatief van COC Amsterdam gelijk de handen ineengeslagen om een tegengeluid

te laten horen. Ze lieten zien dat mensen van goede wil schouder aan schouder kunnen staan in verzet tegen discriminatie. De contacten met organisaties van moslim-LHBT's zijn goed, al zijn er weinig gezamenlijke activiteiten omdat de emancipatiegeschiedenis binnen de gemeenschap op een heel eigen manier verloopt.' De kern van zijn werk is voor Elhorst om het verhaal van de LHBT's en het verhaal van het christelijk geloof met elkaar te verbinden. Bijbelteksten worden in de discussie over homoseksualiteit vaak argumentatief gebruikt, als onderbouwing voor de eigen opvatting. Dan spant men de tekst voor eigen karretje, vindt Elhorst. Het kan ook anders: 'In voorbereiding op de Gay Pride Kerkdienst bekijken we het Bijbelverhaal van de dienst door een roze bril, door onze werkelijkheid. Want je gaat altijd zelf in gesprek met de tekst die gegeven is. En die tekst heeft in onze situatie ook iets te zeggen. De kerk, de gemeenschap van gelovigen, wordt hier rijker van, met al die leeservaringen van LHBT's. Daaraan bijdragen vind ik ontzettend leuk.'

Op verhaal komen

Naast de drie projecten doet Elhorst individueel pastoraat. Mensen uit het hele land benaderen hem. De vraag is zo groot dat hij vaak verwijst naar lokale pastores of groepen. 'Ik probeer mensen vooral te laten zien dat er initiatieven en gemeenschappen zijn waar ze aansluiting bij kunnen vinden. Daar kunnen ze uitwisselen, vertellen wat hen heeft beziggehouden en op verhaal komen.' Als die stap voor mensen te groot is, maakt

hij een afspraak voor een persoonlijk gesprek. Hij komt daarbij veel leed tegen.

'In Nederland lijkt alles koek en ei, maar dat is absoluut niet het geval.' Zo kent hij iemand uit reformatorische kring die na zijn coming-out gepest wordt. Uit eigen ervaring weet Elhorst hoe moeilijk het kan zijn de eigen gemeenschap te verlaten. 'Je bent opgegroeid in zo'n gemeenschap, je familie gaat er naartoe, het is een heel sociaal netwerk, dus daar breek je niet zomaar mee. Dat vergt onvoorstelbaar veel moed. Het heeft mij tien jaar gekost om het Leger des Heils te verlaten. De breuk was op een gegeven moment wel definitief, maar dan een nieuwe gemeenschap vinden, je verhouden tot een nieuwe spiritualiteit, een andere beleving, daarin weer mensen vinden, dat kost echt ongelooflijk veel tijd. Ik hoor het veel dat mensen zeggen 'dan ga je toch weg', maar hallo, denk even na wat dat betekent.'

De kerk en de christelijke LHBT-beweging laten ook een politieke stem horen. Dat gebeurde bijvoorbeeld bij de discussie rond de weigerambtenaar, of bij de anti-discriminatiewetgeving zoals die in de Wet Gelijke Behandeling is vastgelegd. 'We hebben goed contact met het COC en laten steeds het geluid van de christelijke LHBT's horen omdat het soms heel relevant is voor de rechtvaardiging van nieuwe wetgeving.'

Kritische vragen

De politieke stem klinkt ook Europees. Elhorst is co-voorzitter van een Europees Forum van christelijke LHBT-groepen, dat lid is van de Raad van Europa, het mensenrechteninstituut van Europa. 'Daar proberen we in de politieke arena het geluid van christelijke LHBT's te laten horen om het discours uit Oost-Europa te doorbreken. Daar willen kerken en overheden als één blok laten zien dat er in hun ideologie of geloof geen

plek is voor LHBT's, dat ze niet eens bestaan. Wij laten zien dat wij er wel degelijk zijn en dat we lijden aan wat zij doen.'

'Ik denk dat ons werk nooit overbodig zal worden, omdat minderheden altijd een plek moeten hebben om hun stem te laten horen. Maar dan hoop ik dat dat op een gegeven moment niet meer is om een positie te vererven, maar meer om bij te dragen aan de rijkdom die de christengemeenschap kent,' zegt Elhorst.

Dat de kerken een steeds kleinere plaats in de samenleving innemen, is voor Elhorst geen probleem. 'Je kunt twee kanten op: heel sterk de eigen identiteit bewaken. Of om je heen kijken en zien hoe je je daaraan kan verbinden, met alle risico's van dien. Ik heb liever een kerk die zich met huid en haar verbindt aan de risicovolle en kritische vragen die een minderheidsgroep stelt, dan een kerk die zich naar binnen keert.'

Wielie Elhorst: 'We hebben goed contact met het COC en laten steeds het geluid van de christelijke LHBT's horen' (foto: Peter van der Wal).

Bob Angelo Penning

In 2014 kreeg Wielie Elhorst de Bob Angelo Penning van het COC. Hij kreeg deze onderscheiding voor zijn bijzondere bijdrage aan de emancipatie van christelijke LHBT's na acht jaar voorzitterschap van het Landelijk Koördinatiepunt groepen kerk en homoseksualiteit (LKP). De Bob Angelo Penning is in 1991 door het COC ingesteld en wordt jaarlijks uitgereikt. Bob Angelo was de schuilnaam van Niek Engelschman (1913-1988), oprichter en eerste voorzitter van het COC vlak na de Tweede Wereldoorlog.

'Mijn hart klopt net zo hard voor LHBT's als voor de kerk'